

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR SWEDBANK P&C INSURANCE AS GINČO NAGRINĖJIMO**

2026-07-23 Nr. 429-252
Vilnius

Lietuvos bankas gavo prašymą išnagrinėti vartojimo ginčą, kurio šalys yra X. X. (toliau – pareiškėjas) ir Swedbank P&C Insurance AS, veikianti Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas).

Sprendimo santrauka¹

Ginčas kilo dėl draudiko sprendimo atsisakyti išmokėti draudimo išmoką už virtuvės stalviršio pažeidimus (toliau – Įvykis). Nustatyta, kad pareiškėjui ankstesnėje žalos byloje jau buvo išmokėta draudimo išmoka, atlyginanti viso stalviršio keitimo išlaidas, tačiau stalviršis nebuvo pakeistas, todėl naujų kompensuotinių nuostolių neatsirado. Atsižvelgus į taikomas draudimo taisykles (toliau – Taisyklės)², pagal kurias stacionariai pritvirtintas virtuvės stalviršis laikytinas statinio dalimi, kuriai taikomas žalos atlyginimas atkūrimo verte, konstatuota, kad draudiko sprendimas neatlyginti stalviršio keitimo išlaidų yra pagrįstas.

N u s t a t y t a:

Esminės faktinės kilusio ginčo aplinkybės

2024 m. balandžio 10 d. tarp draudiko ir pareiškėjo buvo sudaryta Gyventojų turto draudimo sutartis (toliau – draudimo sutartis), kuria Taisyklių pagrindu nuo 2024 m. gegužės 31 d. iki 2025 m. gegužės 30 d. buvo apdraustas butas ir jame esantis namų turtas ((duomenys neskelbtini)).

2024 m. spalio 3 d. pareiškėjas pranešė apie 2024 m. rugsėjo 26 d. Įvykį: „Pertrūko / įskilo keramininė Franke kriauklė ir šiek tiek įtrūko kvarcinis stalviršis.“

Draudiko įgaliota partnerė UAB „Finance Property“ atliko draudimo objekto apžiūrą, surašė sugadinto turto apžiūros aktą. Surinktų duomenų pagrindu draudikas nusprendė Įvykį pripažinti draudžiamuoju ir išmokėti 356,52 Eur draudimo išmoką už kriauklės sugadinimus, tačiau žalą dėl stalviršio sugadinimo buvo nuspręsta pripažinti nedraudžiamuoju įvykiu, nustačius, kad už tų pačių defektų šalinimą jau buvo išmokėta draudimo išmoka ankstesnėje draudiko administruotoje žalos byloje.

Draudikui netenkinus pareiškėjo pretenzijos, šis kreipėsi į Lietuvos banką, prašydamas išnagrinėti kilusį ginčą.

Ginčo reikalavimai

Įpareigoti draudiką žalą stalviršiui pripažinti draudžiamuoju įvykiu.

Ginčo šalių pateikti paaiškinimai

Pareiškėjas teigia, kad draudikas nepagrįstai atsisakė žalą stalviršiui pripažinti draudžiamuoju įvykiu. Pareiškėjas pabrėžė, kad ankstesnis stalviršio kampo nuskėlimas buvo kitoje vietoje ir nėra susijęs su nauju pažeidimu. Pareiškėjas taip pat akcentavo, kad draudimo išmoka nėra siejama su pareiga atlikti remontą, o naujas įtrūkimas dar labiau sumažino turto vertę, todėl draudikas privalo atlyginti ir šią žalą. Pareiškėjas taip pat nurodė, kad draudikas,

¹ Santraukoje pateikiamas tik trumpas nagrinėto vartojimo ginčo apibendrinimas. Norint suprasti ir (ar) įvertinti sprendime aptariamą aplinkybę, sprendimo dėl šio ginčo esmės pagrindus ir motyvus, būtina tinkamai susipažinti su viso sprendimo turiniu.

² Gyventojų turto draudimo taisyklės Nr. 002, galiojančios nuo 2022 m. vasario 22 d.

sprendamas dėl žalos atlyginimo, nepagrįstai virtuvinį stalviršį pagal Taisyklės vertino kaip statinį.

Draudikas pažymėjo, kad pareiškėjas, ankstesnėje žalos byloje gavęs draudimo išmoką už viso stalviršio keitimą, stalviršio nepakeitė. Pasak draudiko, nors naujas įtrūkimas atsirado kitoje stalviršio vietoje, jis nesukėlė papildomų kompensuotinių nuostolių, nes turto atkūrimo apimtis nepasikeitė – ir ankstesnėje žalos byloje, už kurią pareiškėjas gavo draudimo išmoką (bet jos turtui atkurti nepanaudojo), ir nagrinėjamu atveju reikalingas stalviršio keitimas. Draudikas nurodė, kad pakartotinis draudimo išmokos išmokėjimas lemtų nepagrįstą pareiškėjo praturtėjimą.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Lietuvos bankas ginčo nagrinėjimo proceso metu neatlieka Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 42¹ straipsnyje reglamentuotų patikrinimų, skirtų faktinėms aplinkybėms, susijusioms su Lietuvos banko prižiūrimo finansų rinkos dalyvio galimu Lietuvos banko kompetencijai priskirtų teisės aktų reikalavimų pažeidimu, nustatyti ir įvertinti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

T e i s i n i s v e r t i n i m a s

*Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, būtina įvertinti, ar **draudikas pagrįstai atsisakė žalą stalviršiui pripažinti draudžiamuoju įvykiu.***

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

CK 6.156 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarčių laisvės principas leidžia sutarties šalims laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštarauja teisės aktams. Teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią (CK 6.189 straipsnio 1 dalį).

Šalių sudaryta draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Draudimo apsauga ir jos teikimo sąlygos nustatomos tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, tiek draudimo liudijime aptartose individualiosiose sąlygose.³

Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 91 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad turto draudimo sutartys yra nuostolių draudimo sutartys, pagal kurias draudikas įsipareigoja įvykus draudžiamajam įvykiui išmokėti draudimo išmoką, lygią patirtiems nuostoliams.

Kartu pažymėtina tai, kad, apskaičiuodamas draudimo išmoką, draudikas turi laikytis CK 6.251 straipsnyje įtvirtinto visiško nuostolių atlyginimo principo. Žalos atlyginimu turi būti siekiama grąžinti ją patyrusį asmenį į iki pažeidimo buvusią padėtį, tačiau nukentėjęs asmuo neturi gauti didesnės draudimo išmokos, nei reikia turtui atkurti į iki įvykio buvusią padėtį.

Nagrinėjamu atveju turtas buvo apdraustas „visų rizikų“ draudimu, t. y. nuo bet kokių staiga ir netikėtai įvykusių išorinių įvykių, padariusių tiesioginę įtaką draudimo objektui, dėl kurių draudimo objektas buvo sugadintas, sunaikintas ar kurio netenkama dėl vagystės arba apiplėšimo.⁴

Taisyklėse nurodyta, kad statiniui padaryta žala atlyginama atkūrimo verte, t. y. statinio atkūrimas iki buvusios formos, kad jis galėtų atlikti savo ankstesnes funkcijas ir būtų tokios kokybės, kokia buvo iki draudžiamąjo įvykio.⁵

Papildomai pažymėtina, kad, apdraudus butą statinių draudimu, kartu bus apdraustos visos

³ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gegužės 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-283-695/2015 ir kt.

⁴ Taisyklių dalies „Ką apima ši draudimo apsauga?“ skyrius „Visų rizikų draudimas“.

⁵ Taisyklių dalies „Žalos atlyginimo principai“ skyrius „Statiny“.

esminės buto dalys, padedančios funkcionuoti butui, įskaitant stacionariai pritvirtintus virtuvės baldus, išskyrus buitinę techniką.⁶ Atsižvelgiant į šias Taisyklių nuostatas, darytina išvada, kad stacionariai pritvirtinti virtuvės baldai kartu su jų sudedamosiomis dalimis (įskaitant stalviršį) kitaip, nei teigia pareiškėjas, yra laikomi statinio dalimi, o ne namų turtu.

Draudikas Lietuvos bankui pateikė duomenis apie ankstesnėje draudiko administruotoje žalos byloje tam pačiam pareiškėjo stalviršiui padarytą žalą ir išmokėtą draudimo išmoką, atlyginančią viso stalviršio keitimo išlaidas.⁷ Draudikas taip pat pateikė ankstesnėje žalos byloje ir įvykio žalos byloje užfiksuotas stalviršio nuotraukas, iš kurių matyti, kad senasis pažeidimas, dėl kurio pareiškėjas jau gavo draudimo išmoką, nebuvo pašalintas.

Kaip minėta, draudimo išmoka yra skirta kompensuoti realiai patirtus nuostolius, t. y. atkurti turto būklę iki įvykio. Pareiškėjas, ankstesnėje žalos byloje gavęs draudimo išmoką už viso stalviršio keitimą, draudimo išmokos nepanaudojo, stalviršio būklė atkurta nebuvo. Atitinkamai konstatuotina, kad įvykio metu neatsirado naujų papildomų nuostolių, viršijančių jau kompensuotus ankstesnėje žalos byloje.

Atsižvelgiant į minėtas aplinkybes, įvertinus ginčo šalių pateiktus duomenis, darytina išvada, kad draudiko sprendimas neatlyginti stalviršiui padarytos žalos laikytinas pagrįstu ir atitinkančiu kompensacinę draudimo išmokos esmę bei draudiko prisiimtą atsakomybę pagal draudimo sutartį ribas, t. y. atitinka Taisyklių skyriuje „Statinių ir namų turto draudimas“ įtvirtintą sutarties šalių susitarimą: „Statinio draudimo vertė yra atkūrimo vertė, t. y. Statinio buvusios būklės atkūrimas, kad jis atliktų savo buvusias funkcijas ir būtų tokios kokybės, kokios jis buvo iki Draudžiamojo įvykio.“

Išvada

Nustačius, jog draudikui nekyla pareiga mokėti draudimo išmokos, atlyginančios dėl įvykio virtuvės stalviršiui padarytos žalos, pareiškėjo reikalavimas atmetamas kaip nepagrįstas.

Šiame sprendime dėl esminių šalių išdėstytų argumentų ir nurodytų aplinkybių pasisakyta. Kiti šalių argumentai ir (arba) nurodytos aplinkybės neturi esminės reikšmės Lietuvos banko sprendimo teisėtumui ir pagrįstumui, todėl dėl jų Lietuvos bankas plačiau nepasisako. Lietuvos banko pareiga priimti motyvuotą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detalai atsakyti į kiekvieną šalių argumentą ir (ar) teiginį.⁸

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio Lietuvos banko sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui, prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis

⁶ Taisyklių dalies „Statinių ir namų turto draudimas“ skyrius „Statinių draudimas“.

⁷ 2023 m. kovo 27 d. įvykis, žalos bylos Nr. (duomenys neskelbtini), kurio metu sugadintas kvarcinio stalviršio kampas. Draudikas 2023 m. balandžio 13 d. išmokėjo pareiškėjui 1991,03 Eur draudimo išmoką, kuri buvo apskaičiuota įvertinus viso stalviršio keitimo kaštus.

⁸ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. spalio 5 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-382/2010; 2010 m. gruodžio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2010 ir kt.